

- створення умов для соціального, культурного та духовного розвитку в сільській місцевості кваліфікованих фахівців сільського господарства, освіти, культури, медичного та побутового обслуговування.

Література:

1. Амбросов В.Я. Фінансова стабілізація розширеного відтворення в аграрному секторі економіки. Агроінком, 2007. - № 7-8. - С. 26-28.
2. Лисецький А.С. Агропромисловий комплекс: сучасний стан і перспективи розвитку / Розд. у підр. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. К.: КНЕУ, 2005. – С. 449-500.
3. Юрчишин В.В. До проблеми відродження сільського господарства України // Економіка України. - 1999. - №1. - С.66-71.
4. Доповідь „Сучасний стан та перспективи розвитку сільського господарства Вінницької області у 2007р.” – Вінниця, Головне управління статистики у Вінницькій області, 2008.

УДК 658.153

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ТА РЕСУРСАМИ ЦУКРОВИХ ЗАВОДІВ

Грицик О.М., к.е.н, **Колесов О.С.**, к.е.н, доцент
Вінницький державний аграрний університет

Дослідження показників ефективності управління запасами та ресурсами підприємств-виробників цукру з урахування галузевих особливостей є необхідним при розробці стратегії управління процесами формування і використання запасів даних підприємств.

Виробничі запаси необхідно розглядати як одну із форм інвестиційної підприємства в оборотні активи. Утримання надлишкових запасів для підприємства пов'язане зі значним фінансовим ризиком. Надлишкове інвестування у запаси призводить до прихованих (економічних) втрат від нерационального використання коштів.

Цукробурякова галузь України, і Вінниччини зокрема, в останні роки зіткнулась зі значними проблемами. Зменшення рентабельності виробництва, зумовлене як необґрунтованим втручанням у питання ціноутворення на цукор та цукрові буряки, так і неадекватною до ринкових умов системою управління, яка існує у регіональних об'єднаннях цукровиробників і безпосередньо на цукрових заводах. Інші проблеми є супутніми та лише погіршують складне становище підприємств-виробників цукру.

Одним із шляхів виходу з ситуації що склалася є поліпшення системи менеджменту запасів цукрових заводів. На вивченні даного кола проблем зосередили увагу Заєць О.С., Коденська М.Ю., Варченко О.М., Поплавський

В.Г., Фурса А.В., та інші [1, 2]. Але, на нашу думку, питання поліпшення системи управління ресурсами у цукровій галузі залишається малодослідженою.

Відволікання значних грошових ресурсів в оборотні кошти промисловості вимагає економічного обґрунтування, ґрунтованого на детальному аналізі їх елементів. Дослідження складу і структури оборотних коштів, запасів і ресурсів у тому числі, дозволить виявити фактори, що забезпечать раціональне використання наявних матеріальних ресурсів, підвищення ефективності виробництва.

Нова роль обігових коштів у сучасних умовах господарювання, обумовлена впливом ринкових факторів, у першу чергу, змінного попиту на продукцію і неритмічністю промислового виробництва, обґрунтовує необхідність дослідження питань керування оборотних фондів [3].

Ми вважаємо за необхідне запровадити комплексну систему управління запасами в цукрових заводах, яка повинна включати:

- визначення оптимальної кількості сировини для нормального завантаження підприємства з врахуванням втрат цукру при зберіганні;
- встановлення програми вивозу цукрового буряка з полів;
- застосування логістики транспортування сировини;
- визначення норм витрат ресурсів і термінів їх поставки;

Як показує практика господарської діяльності більшості цукрових заводів Вінницької області перед запуском сезонного виробництва здійснюється завезення сировини з розрахунку гарантійного запасу і зміни погодних умов на 9 діб роботи заводу, за рекомендованого терміну зберігання 2 доби, при якому втрати цукру складають 0,01% від маси буряка за добу, що призводить до значних втрат цукру.

Для того щоб зменшити термін зберігання цукрових буряків необхідно розробляти програму згідно якої, підприємства здійснюють вивіз буряку з полів керуючись такими критеріями як: зараженість цукрового буряка хворобами, гниллю, який не може довго зберігатись. Така сировина потребує додаткових витрат на піногасники і призводить до зменшення виходу цукру; в залежності від насіння (сортове чи гібридне), як правило гібриди характеризуються меншим терміном зберігання; від вмісту цукру в коренеплодах – спочатку необхідно збирати ті, в яких на момент збору найвища цукристість. Тобто, перед початком сезону цукроваріння необхідно здійснити комплексне дослідження сировинної зони, де розміщені основні посіви цукрових буряків, що потрібно узгоджувати з керівниками бурякосіючих господарств, з залученням відповідних спеціалістів, які зроблять комплексну оцінку посівів цукрових буряків.

Не менш важливе є питання транспортування цукрових буряків, оскільки від вартості транспортування залежить такий показник як собівартість.

Безпосередньо одним із прийомів, спрямованих на скорочення транспортних витрат, є удосконалення і розвиток ланцюжків постачання сировини на базі застосування сучасних логістичних методів. Зазвичай, на початку сезону виробництва, сировину транспортують з полів, що входять до рекомендованої сировинної зони (в радіусі 25-30 км від цукрового заводу), а

при завершенні сокодобування цукрові буряки транспортують сировину за 80-110 км від цукрового заводу, що призводить до значного підвищення собівартості виробництва цукру.

Ми вважаємо, що управління такими запасами як паливо-мастильні матеріали, вапняковий камінь, вугілля, піногасники, сірка, хлорне вапно, дифузійні ножі, доцільно застосувати систему управління запасами “Мінімум-Максимум” з деякими змінами, при якій замовлення виконується не через заданий інтервал часу, а тільки при умові, що запаси на складі в цей момент виявились рівними чи меншими встановленого мінімального рівня. Застосування цієї системи дасть змогу не заморожувати оборотні кошти підприємства, які під час сезону сокодобування доцільно спрямовувати на закупівлю цукросировини.

При здійсненні управління запасами важливим є питання побудови організаційної структури управління запасами цукрового заводу. Для забезпечення ефективного управління запасами доцільно запропонувати наступну організаційну модель управління виробничими запасами (рис. 1).

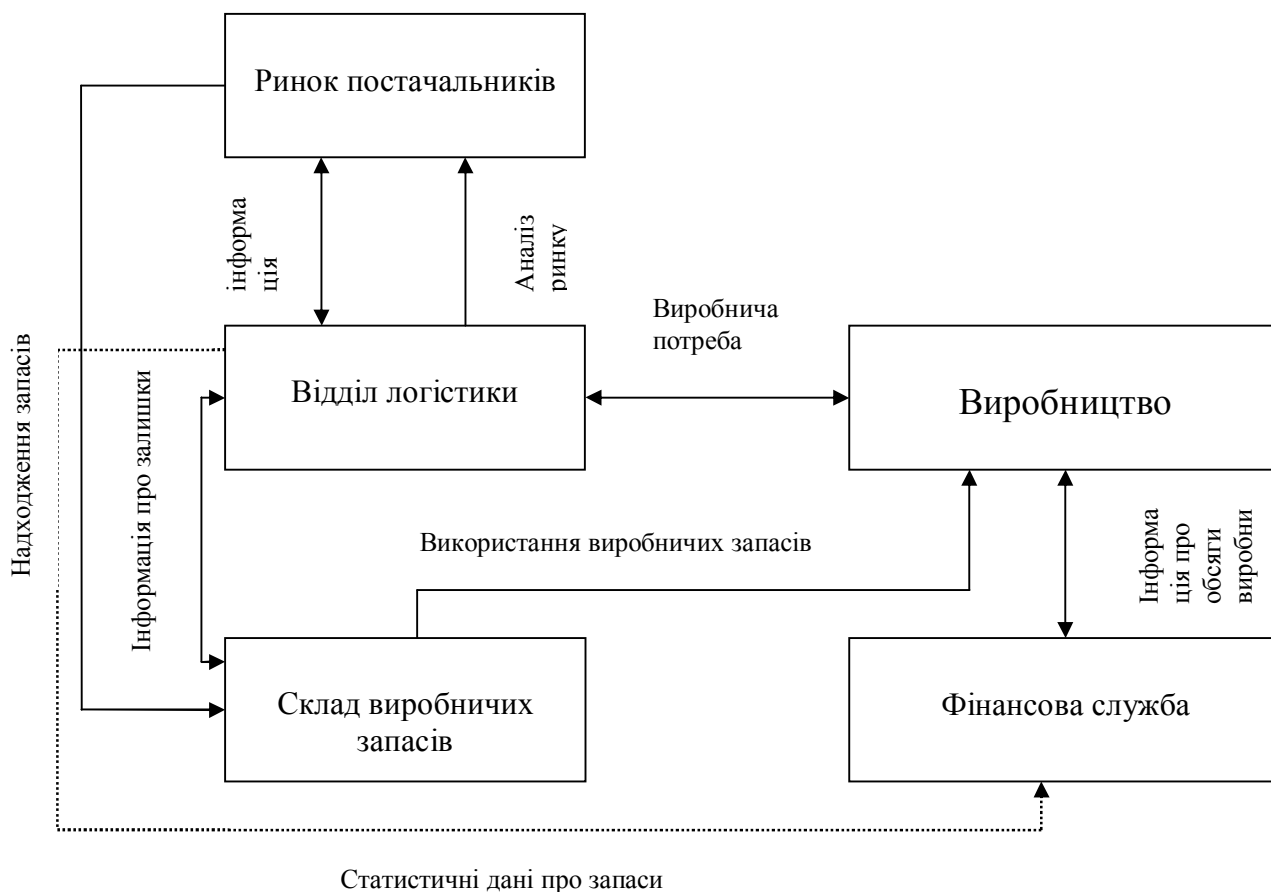

Рис. 1. Рекомендована організаційна модель управління запасами цукрового заводу

Запропонована модель реалізується за рахунок взаємоузгодженості та чіткої координації функції відділів логістики, виробничого відділу, фінансової служби і складського господарства.

Виходячи із планового обсягу переробки цукрового буряка відділ виробництва дає інформацію про виробничу потребу необхідних ресурсів відділу логістики.

В першу чергу відділ логістики повинен здійснити комплексний аналіз постачальників керуючись відповідними критеріями, зокрема, ціною необхідного ресурсу, якістю необхідних ресурсів, умовами поставки, періодичністю поставок. На основі отриманої інформації від логістів та виробничого підрозділу, фінансова служба визначає прогностичні фінансові показники діяльності підприємства. Отримана інформація стає базою для розробки плану забезпеченості виробництва ресурсами. У відповідності до затвердженого плану відділ логістики робить замовлення постачальникам. Виробничі запаси надходять на склади, а потім передаються у виробництво. Поповнення виробничих запасів відділом логістики відбувається в міру зменшення запасів до граничного рівня.

Особливість представленої моделі полягає в тому, що контроль за обсягами виробничих запасів знаходиться в компетентності відділу логістики. Тобто в межах розробленої організаційної моделі управління запасами чітко прослідковується економічний зміст логістики як процесу управління рухом і зберіганням запасів у господарському обороті підприємства.

Координація роботи по управлінню запасами на основі представленої моделі дозволить цукровому заводу:

- знизити витрати часу на управління запасами;
 - забезпечити узгодженість інформації між відділом логістики та виробництва про наявність запасів, необхідної для прийняття працівниками відділу логістики оперативних рішень щодо управління запасами;
 - сприятиме формуванню таких обсягів виробничих запасів, які забезпечать безперервну роботу заводу та при яких витрати, пов'язані з їх утриманням на підприємстві будуть мінімальними;
 - підвищити загальну ефективність управління підприємством.
- Таким чином, розроблена організаційна модель управління запасами враховує специфіку діяльності підприємства, ґрунтується на логістичних підходах до контролю за обсягами запасів, чітко розмежовує функції щодо управління запасами між структурними підрозділами. Дана модель надає можливість переглянути функції підрозділів підприємства щодо управління запасами (контроль за обсягами виробничих запасів перейшов безпосередньо у компетенцію відділу логістики), більш точно скоординувати роботу відділу логістики, скоротити витрати часу на його взаємозв'язки з іншими відділами підприємства, підвищити рівень контролю за обсягами запасів.

З метою приведення у відповідність темпів зміни обсягів виробництва з темпами зміни залишків оборотних коштів, у першу чергу запасів, доцільно розробити заходи, що враховують вплив факторів на зміну величини запасів:

- розробка інструментів, що дозволяють гнучко реагувати на ймовірну зміну ринкового попиту на продукцію;
- забезпечення умов виконання постачання матеріальних ресурсів;
- забезпечення виконання платіжних зобов'язань споживачем;

- попередження утворення наднормативних запасів;
- ведення спеціального обліку залишків надлишкових запасів;
- своєчасне коректування величини запасів у випадку позапланових порушень і відхилень виробничого процесу.

Облік факторів, що роблять вплив на утворення запасів у сфері виробництва, дозволить науково обґрунтувати їх величину. Стабілізація рівня використання запасів товарно-матеріальних цінностей за рахунок узгодження техніко-економічних показників, забезпечить позитивну динаміку рентабельності активів підприємства.

Ефективність процесу управління капіталом підприємства може бути досягнута у випадку розробки і реалізації науково обґрунтованих методик управління, що враховують особливості функціонування його складових.

Література:

1. Заєць О.С. Ринок цукру в Україні: проблеми створення функціонування та розвитку. - К.: Наукова думка. - 1999. - 358 с.
2. Коденська М.Ю. Цукробурякове виробництво України. - К.: ДОП ІАЕ УААН, 1998. - 55 с.
3. Бондарєва І.О. Дослідження динаміки оборотних коштів в запасах промислових підприємств. // Вісник ДДМА. – Донецьк: ДДМА, 2000.

УДК 631.164.23

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА МЕХАНІЗМ ЇХ АКТИВІЗАЦІЇ

Т.М. Сукненко, асистент, *С.Л. Логвиненко*, здобувач

Л.П. Ребець

Державний агроєкологічний університет

Залучення інвестиційних ресурсів є складною проблемою для Житомирської області, оскільки вона займає одне з останніх місць в національному інвестиційному рейтингу. В статті розкриті сучасний стан та динаміка інвестиційних процесів в Житомирській області, проведений стратегічний аналіз її інвестиційної привабливості. В результаті дослідження здійснено оцінку інвестиційного потенціалу регіону, розроблено механізм активізації інвестиційної діяльності.

Постановка проблеми. Необхідною умовою розвитку економіки є висока інвестиційна активність. Саме інвестиції формують виробничий потенціал на новій науково-технічній базі та визначають конкурентні позиції країн на світовому ринку. Для Житомирщини проблема залучення інвестицій є особливо актуальною, бо вона відстає від інших регіонів держави як за рівнем отриманих прямих інвестицій на душу населення, так і за їх загальними обсягами, а також рейтинговими показниками інвестиційної привабливості.